

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Szerző

Cím

Váci-utca 17.

Forrás:

Pesti napló

Bp.

(Hely)

1914 1/1

(Idő)

(Köt. v. füz.)

92

Kisfaludy Károly
'1914'

Váci-utca 17

Kisfaludy Károly és Vörösmarty Mihály
hajdani lakásában

(Saját tudósítónktól.) Hihetetlen mértékben épülő, világvárosiasan fejlődő fővárosunkból egyre-másra tünedeznek el a régi épületek s mindinkább veszt a város régi képéből, elveszti azt a meghitt jellegét, amely hajdanában még az apró vidéki városkáknál is inkább jellemezte Pestet. Eltűnnek a régi épületekhez fűződő beszédes hagyományok is, még csak romok sem maradnak hirmondóul. Tót nap-számosok csakánya a Belváros sok nevezetes épületét rombolta már le s a harmincéves adómentességi kedvezmény néhány esztendőn belül új felhőkarcolókat varázsolt a még meglévő csigalépcsős, ódon házak helyébe... Nemsokára sor kerül arra a házra is, melyben a magyar vigjátékirás atyja, a *Zalán futása* költője, utólszor látta a napvilágot.

A Váci-utca tizenhetes számú ház második emeletén, az akkori *Kappel*-házban lakott sok esztendőn keresztül *Kisfaludy* Károly. Ide járt az akkori íróvilág, a fiatal írói generáció, az *Auróra*-gárda Bajza József vezetésével, a mesterhez, kiről életírói feljegyezték, hogy nagyon szerette váci-utcai lakását és egyablakos, barátságos dolgozószobáját, melyben még utolsó műveit megírta. Itt is halt meg 1830. november 19-én. Sokat vitatkoztak azon az irodalomtörténetirők, vajjon csupán a véletlen műve volt-e, hogy Vörösmarty is abban a házban, *ugyanazon az emeleten halt meg*, amelyen huszonöt esztendővel azelőtt mestere.

Felkerestük ezt a házat, Budapestnek kettős irodalomtörténeti nevezetességű emlékéit, hogy mielőtt lebontásra kerülne, megnézzük azt a két lakást, amelyben irodalmunk két csillaga, *Kisfaludy* és *Vörösmarty* meghalt.

A mai márvány-előcsarnokos, fayanceszal kirakott kapubejáratokhoz, lépcsőházakhoz képest szegényes, olajmázolású, bazaltkockákkal kirakott folyosó vezet az ódon-

divatu, sötét csigalépcsőhöz, melynek kikopott fokai sokat regélhetnének *Kisfaludy* ábrándos és *Vörösmarty* határozott lépteiről. Mindkét költő a második emeleten lakott, *Kisfaludy* a mostani első számú, *Vörösmarty* a nyolcas számú lakásban. A vigjátékirás atyjának hajdani lakóhelye éppen most üresen, elhagyottan áll és a kapura tűzött cédula hetek óta hirdeti a Váci-utca sétálóközönségének, hogy „egy nagy utcai lakás minden mellékkel azonnal kiadó.” A történelmi nevezetességű lakás tépelt tapétájú, kopott ajtajú, rozoga hajópadlós-szobáinak azonban nem akar lakója akadni. Amikor, belépve a törött ablakon, végigjártuk az üres, kietlen lakást és megálltunk abban az egyablakos szobában, hol *Kisfaludy* Károly íróasztala állott, egy kis szentimentalizmussal gondoltunk arra, hogy ez a lakás, melyhez a magyar irodalomnak oly számos kegyeletes emléke fűződik, bármely pillanatban idegen, profán ember birtoka lehet. A nemzet kegyeletének megnyilvánulását legalább annyiban ne adhatná, hogy *Kisfaludy* lakását *erekllyemuzeumnak* be ne rendezze? A *Kisfaludy-Társaság*, amely most felújítja *Kisfaludy* hajdani folyóiratát, az *Aurórát*, talán megragadhatná az alkalmat, hogy az új életre kelt *Auróra* szerkesztőségét a nagymultu falak közt rendezze be!...

*

Vörösmarty Mihály najdani lakása, melyben élete utolsó négy napját töltötte, *Kisfaludy* Károly akkoriban fényes lakóhelyéhez képest már sokkal szerényebb, kis udvari lakás, melybe hosszú folyosón és alacsony ajtón keresztül jutunk. Ezekben a szobákban már nem alkotott *Vörösmarty*. Idejutva már megírta hattudalát, a *Vén cigányt* és éppen hu-

szonöt esztendővel szeretett barátja es mestere temetése után, *ugyanazon a napon és ugyanabban az órában* szenderült jobblétre.

Az udvari sarokszobában, ahol *Vörösmarty* halálos ágya állott, most szabóműhely

van. Látogatásunk alkalmával szorgalmas szabólegények varrtak, dolgoztak benne. A derék szabómester és hű kísérem, a házmester, kuszált és hihetetlen legendákkal átszőtt beszédéből kiveszem, hogy *Vörösmarty* kis dolgozószobája, melynek ablaka a városháztéri Schopper-udvarra nézett, most raktárul szolgál, mert az üres telekre ház épült és az ablak elé falat vontak. A lakás különben teljesen olyan, semmi változtatáson nem ment keresztül *Vörösmarty* halála, 1835 óta.

Csalódottan távoztunk a váci-utcai bérházból. Idegen írók, költők, zeneszerzők jártak emlékezetünkben, akiknek lakásait nemzetük öntudatos kegyelete szentelte meg nemcsak ékes feliratu emléktáblával, hanem gondoskodván arról is, hogy profán emberek ne használhassák megszentelt szobáikat lakóhelyül, vagy még inkább raktárul...